

LULEÅ KOMMUN

**Detaljplan för del av Svartön,
del av Svartön 18:17 m.fl,**

Svartön Östra

Luleå kommun

Norrbottens län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade, 2021-05-24 § 104, att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta förslag till ny detaljplan för del av Svartön 18:17 m.fl. Syftet med ny detaljplan är att säkerställa fortsatt utveckling av Svartön och möjliggöra för utveckling av hamnen och etablering av industri i området.

Detaljplanen har inte föregåtts av något detaljplaneprogram.

Hur samrådet bedrivits

Detaljplanen handläggs enligt plan- och bygglagens regler för så kallat utökad förfarande (se 5 kap. plan- och bygglagen). För att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och för att ge möjlighet till insyn och påverkan ska samråd ske med myndigheter, sakägare och övriga berörda enligt 5 kap. 11 §, plan- och bygglagen.

Ett förslag till detaljplan har visats för samråd under perioden 2022-11-02 till och med 2022-12-02. Då planområdet har utökats efter samråd 1 så har ett nytt samråd, samråd 2, bedömts behövas. Planförslaget med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har därför visats för information och synpunkter från 2023-12-04 till och med 2024-01-02. Länsstyrelsen, Försvarsmakten och Vattenfall Eldistribution AB fick förlängd svarstid t o m 2024-01-12.

Planhandlingarna har funnits tillgängliga på Luleå kommuns webbplats och på Stadsbyggnadsförvaltningens kontor. Planhandlingarna och information om samrådet har i detta fall sänts till länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och berörda fastighetsägare (enligt sändlista).

Samråd har under arbetet med planförslaget även skett kontinuerligt med berörda kommunala förvaltningar och bolag.

Under samråd 1 inkom 17 skrivelser. Under samråd 2 inkom 14 skrivelser.

Samråd 1

Skrivelser utan invändningar har inkommit från:

- Swedavia, 2022-11-04,
- Vattenfall Eldistribution AB, 2022-11-11,
- Räddningstjänsten, 2022-11-28
- Lantmäteriet, 2022-11-28.
- Skanova, 2022-11-29

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Postnord, 2022-11-17,
- Luftfartsverket, 2022-11-22
- Miljö- och byggnadsnämnden, 2022-11-29
- SSAB, 2022-11-29
- H2 Green Steel, 2022-12-01
- Sjöfartsverket, 2022-12-02
- Trafikverket, 2022-12-02
- Luleå Lokaltrafik, 2022-12-02
- Privatperson, 2022-12-02
- LKAB, 2022-12-05
- Länsstyrelsen, 2022-12-05
- Luleå Hamn AB, 2022-12-07

Samråd 2

Skrivelser utan invändningar har inkommit från:

- Skanova, 2023-12-14
- Sjöfartsverket, 2023-12-21

Försvarmakten, 2024-01-12

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Postnord, 2023-12-06
- Luleå Energi Elnät AB, 2023-12-20
- Sveriges Åkeriföretag, 2023-12-20

- Lantmäteriet, 2023-12-20
- Trafikverket, 2023-12-22
- Räddningstjänsten, 2023-12-27
- Miljö- och byggnadsnämnden, 2023-12-28,
- Luleå Hamn AB, 2024-01-01
- SSAB, 2024-01-11
- Länsstyrelsen, 2024-01-12

Synpunkterna sammanfattas och kommenteras nedan.

Inkomna synpunkter med kommentarer

Inkomna synpunkter redovisas här i sammanfattad och förkortad form. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå på stadsbyggnadsförvaltningen. Länsstyrelsens synpunkter redovisas i sin helhet.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter läggs in i sin helhet/yttrandet bifogas och kan kortfattat skrivas in i redogörelsen och kommenteras.

Samlad bedömning

Samråd 1

Länsstyrelsen ser att påverkan på vattnet i recipienterna Sandöfjärden och Sörbrändöfjärden är komplicerad eftersom vattenförekomsterna är berörda med flera parallella verksamheter i antågande. De kumulativa effekter som detta innebär bör beaktas för att inte äventyra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormer (MKN). För att kunna bedöma plangenomförandets påverkan på vatten krävs det ytterligare utredningar för såväl plangenomförandets påverkan som industriområdets påverkan.

Samråd 2

-

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Samråd 1

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att det utifrån samrådshandlingarna inte är möjligt att

bedöma huruvida planförslaget medför att MKN för vatten följs. Innan planförslaget kompletteras med kommunens riskutredning för bland annat transporter av farligt gods och närheten till Sevesoverksamhet är det inte heller möjligt att bedöma huruvida planförslaget förhåller sig till ingripandegrunden ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till risk för olyckor

Samråd 2

Länsstyrelsen anser att planförslaget behöver kompletteras enligt nedan i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10§

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

Samråd 1

I den fortsatta planprocessen bör frågor om riskhantering och eventuella skyddsåtgärder beaktas och andra försiktighetsmått med anledning av planerade och befintliga/närliggande Sevesoverksamheter och de risker som kan uppkomma med anledning av detta.

I planprocessen finns det möjlighet att på ett strukturerat sätt att hantera trafik och transporter för att så långt möjligt minimera de risker som kan uppkomma med anledning av detta.

De vägar och järnvägar som främst bör regleras och anpassas utifrån de nya förutsättningarna som etablering av nya industrier på Svartön och Hertsöfältet innebär ingår inte i aktuellt detaljplaneområde. Länsstyrelsen noterar främst korsningen mellan vägpassage över järnväg i närheten av Gräsörenbron där man bör säkerställa att det finns planskild korsning eller annan motsvarande lösning för att minimera riskerna för att olyckor sker med transporter och i värsta fall med farliga transporter innehållande kemikalier såsom exempelvis vätefluorid. Dessa frågor behöver behandlas och det måste säkerställas att genom tillräcklig riskutredning och framtagande av barriärer att det inte uppkommer risker som verksamheterna inte kan råda över. Planförslaget behöver således kompletteras med en riskutredning enligt ovan. Rent generellt behöver risker som har att göra med hur den nya bebyggelsen utformas i förhållandet till vägar, järnvägar m.m. hanteras redan i planprocessen för att säkerställa tillräckliga barriärer och eventuella planbestämmelser.

Samråd 2

I den fortsatta planprocessen bör frågor om riskhantering och eventuella skyddsåtgärder beaktas och andra försiktighetsmått med anledning av planerade och befintliga/närliggande Sevesoverksamheter och de risker som kan uppkomma med anledning av detta.

I planprocessen finns det möjlighet att på ett strukturerat sätt att hantera trafik och transporter för att så långt möjligt minimera de risker som kan uppkomma med anledning av detta.

De vägar och järnvägar som främst bör regleras och anpassas utifrån de nya förutsättningarna som etablering av nya industrier på Svartön och Hertsöfältet innebär ingår inte i aktuellt detaljplaneområde. Länsstyrelsen noterar främst korsningen mellan vägpassage över järnväg i närheten av Gräsörenbron där man bör säkerställa att det finns planskild korsning eller annan motsvarande lösning för att minimera riskerna för att olyckor sker med transporter och i värsta fall med farliga transporter innehållande kemikalier såsom exempelvis vätefluorid. Dessa frågor behöver behandlas och det måste säkerställas att genom tillräcklig riskutredning och framtagande av barriärer att det inte uppkommer risker som verksamheterna inte kan råda över. Planförslaget behöver således kompletteras med en riskutredning enligt ovan.

Rent generellt behöver risker som har att göra med hur den nya bebyggelsen utformas i förhållandet till vägar, järnvägar m.m. hanteras redan i planprocessen för att säkerställa tillräckliga barriärer och eventuella planbestämmelser.

Det är svårt att exakt veta vilka Seveso-ämnen som är tilltänkta att hanteras och transporteras till och i planområdet. Som Länsstyrelsen kan erinra hittills rör det sig om ammoniumnitrat, salpetersyra, fluorvätesyra (transport) samt stora mängder ammoniak (vattenfri).

Om Länsstyrelsen har förstått saken rätt så finns det tankar om att göra ledningsgator från industriområdena på Hertsöfältet för ammoniak till hamndelen på planområdet för båttransporter till och från Fertiberias förslagna verksamhet. Detta omnämns inte i handlingarna.

Det framgår att Gräsörsvägen inte är en rekommenderad transportled för farligt gods. Då detta förefaller vara den enda rationella transportväg för råvaror och produkter till och från verksamheterna på Hertsöfältet från hamn vilket innebär stor sannolikhet att det ändå kommer att färdas ansenliga mängder farligt gods på Gräsörsvägen.

Kommunen anger att ingen av de befintliga Sevesoverksamheterna inom Svartön-området påverkar planområdet. Kommunen tar dock inte ställning till huruvida de kommande sevesoverksamheterna i aktuellt planområde påverkar Svartöns övriga Sevesoverksamheter.

Kommentarer:

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturområdet längs Gräsörsvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. I förprojekteringen säkerställs markytor för väg, planskildhet vid järnväg, ledningar samt eventuella skyddsavstånd. Förprojekteringen innebär att prickmark har lagts till vid plangränsen mot väst (Gräsörsvägen) för att säkerställa skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Planområdet har minskat något i sydväst för att säkerställa de

markbehov för infrastrukturen som framkom i förprojekteringen

Förprojekteringen är ett underlag i det pågående planarbetet för angränsande detaljplan för infrastruktur. Avgränsning av detaljplan för infrastruktur är under utredningen. Planskild korsning över Gräsörvägen möjliggörs dock i dagsläget inom gällande detaljplan PL426, Del av Svartön 18:17 m.fl, järnvägstekniskt centrum från år 2015 då en betydande ökning av tågrörelser på järnvägen förväntades.

Länsstyrelsen lyfter att det planeras för ledningsgator från industriområdena på Hertsöfältet genom planområdet till hamnen. Detta är inte aktuellt. Ledningar från Hertsöfältet kommer att gå inom infrastrukturuområdet för Gräsörvägen utanför aktuellt planområde.

Planbeskrivningen har förtydligats med en beskrivning och bedömning avseende transport av farligt gods och befintliga Seveso-verksamheter.

Buller

Samråd 1

Planförslaget behöver kompletteras med en underbyggd bedömning gällande de förväntade ökande mängder tung trafik som det utvidgade industriområdet genererar på befintliga trafikleder.

Samråd 2

-

Kommentar:

Planbeskrivningen kompletterades med en bedömning av transport av tung trafik samt buller till samråd 2. Länsstyrelsen har därefter inte inkommit med några ytterligare synpunkter.

Miljökvalitetsnormer, MKN, för vatten

Samråd 1

Enligt 2 kap. 10§ PBL ska MKN följas vid planläggning. I nuläget saknas underlag för att kunna avgöra hur planen förhåller sig till miljökvalitetsnormer. I MKB:n behöver det framgå om genomförandet ändrar ekologisk- och kemisk status för närliggande vattenförekomster enligt Havs- och Vattenmyndighetens föreskrift (HVMFS 2019:25). Bedömning gällande MKN ska omfatta de kvalitetsfaktorer som berörs eller kan komma att beröras. Generellt gäller att inga etableringar får medföra försämring av vare sig ekologisk eller kemisk status. För att kunna bedöma det måste planen omfatta ett underlag som är tillräckligt detaljerat för att bedöma hur genomförandet av planen kommer att påverka MKN och miljömål för berörd vattenförekomst. I det här fallet behövs bland annat även redovisas hur de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna berörs av planen (till exempel genom utfyllnad av vattenområden, förlängning av kajen). Notera att ekologisk status gällande hydromorfologiska kvalitetsfaktorer är nytt och statusklassades

för första gången under senaste förvaltningscykel.

Etablering i vattenförekomsternas närområde samt i det grunda vattenområdet kan medföra risk för försämring i det avseendet. För de fall där MKB för planen bedömer att betydande påverkan kan uppkomma som följd av planerad verksamhet bör åtgärder/lösningar presenteras så detaljerat som en MKB medger för bedömning om äventyrande av MKN. Påverkan och åtgärder enligt ovan bör identifieras och markeras på bilagt kartunderlag. I de fall kommunen bedömer att status i vattenförekomster inte kommer att försämrast som följd av planerad verksamhet, bör ett sådant underlag biläggas som visar att bedömningen grundar sig på den samlade påverkansbilden för berörd vattenförekomst.

Länsstyrelsen redovisar vidare för berörda ytvattenförekomster Sandöfjärden och Sörbrändöfjärden.

Samråd 2

I nuläget saknas handlingar för att kunna avgöra hur planen förhåller sig till miljö kvalitetsnormer. I MKB:n behöver det framgå om genomförandet ändrar ekologisk- och kemisk status för närliggande vattenförekomster enligt Havs- och Vattenmyndighetens föreskrift (HVMFS 2019:25). Bedömning gällande MKN ska omfatta de kvalitetsfaktorer som berörs eller kan komma att beröras. Generellt gäller att inga etableringar får medföra försämring av vare sig ekologisk eller kemisk status. För att kunna bedöma det måste planen omfatta ett underlag som är tillräckligt detaljerat för att bedöma hur genomförandet av planen kommer att påverka MKN och miljömål för berörd vattenförekomst. I det här fallet behövs bland annat även redovisas hur de hydromorfologiska kvalitetsfaktorer berörs av planen (till exempel genom utfyllnad av vattenområden, förlängning av kajen). Notera att ekologisk status gällande hydromorfologiska kvalitetsfaktorer är nytt och statusklassades för första gången under senaste förvaltningscykel (förvaltningscykel 3). Vattenverksamheter såsom muddringar, anläggande av kaj och pir och eventuell pålning, utfyllnader av vattenområden, anläggande av ledningar och utlopp kommer alla påverka de hydromorfologiska parametrar och det måste finnas underlag i MKB som visar att statusen i vattenförekomster inte försämrast. För de fall där MKB för planen bedömer att betydande påverkan kan uppkomma som följd av planerad verksamhet bör åtgärder/lösningar presenteras så detaljerat som en MKB medger för bedömning om äventyrande av MKN. Påverkan och åtgärder enligt ovan bör identifieras och markeras på bilagt kartunderlag. I de fall kommunen bedömer att status i vattenförekomster inte kommer att försämrast som följd av planerad verksamhet, bör ett sådant underlag biläggas som visar att bedömningen grundar sig på den samlade påverkansbilden för berörd vattenförekomst. Det är även viktigt att tänka på att verksamhetens etablering förutom dagvattenutsläpp även innebär utsläpp av processvatten som tillkommer till den totala belastningen i recipienterna.

Swecos rapporter (Sweco 2023a, 2023b och 2023c) ingår inte i samrådsunderlaget. Även de nyaste mark-, grundvatten- och sedimentundersökningar som

Sweco och Pelagia utförde 2021, 2022 och 2023 ingår inte i samrådshandlingarna. Länsstyrelsen kan utifrån samrådsunderlaget inte bedöma om planen riskerar statusförsämring eller äventyrar att MKN kan följas.

Länsstyrelsen redovisar vidare för berörda ytvattenförekomster Sandöfjärden och Sörbrändöfjärden.

Kommentar:

Till granskning har en övergripande dagvattenutredning för Luleå Industripark med recipientbedömningar bifogats till detaljplanen och arbetats in i planhandlingarna och MKB:n. Sammantaget så bedöms planen med föreslagna åtgärder inte riskera någon statusförsämring eller äventyra att MKN vatten för berörda recipienter kan följas. Efterfrågade rapporter har bifogats som underlag till granskning.

Dagvatten, utsläpp och utlakning av ämnen i förorenad mark

Samråd 1

Svartön ingår i dagsläget inte i kommunens dagvattenplan och det finns ingen helomfattande dagvattenutredning för området. För att kunna bedöma om MKN kan uppnås och det inte finns en risk för försämring och att en utvidgning av industriområdet inte innebär ett hot mot möjligheterna att uppnå rätt kvalitet i recipienterna behövs en dagvattenutredning och -strategi för hela industriområdet på Svartön.

Eftersom ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen i Sandöfjärden är bedömd till 'måttlig' (lägsta möjliga statusklass för denna kvalitetsfaktor) är inga ytterligare utsläpp av särskilda förorenande ämnen tillåtna enligt Miljöbalken 5 kap 4§ samt praxis genom den så kallade Weserdomen (Hav rapport 2016:30). Det blir därför viktigt att kunna bedöma om plangenomförandet kommer att resultera i ökade utsläpp av särskilda förorenande ämnen från dagvatten. För Sörbrändöfjärden måste det finnas underlag som visar att MKN nås och plangenomförandet inte riskera statusförsämring av SFÄ och näringsämnen. För att kunna bedöma detta behöver den sammantagna dagvattenbelastningen till Sandöfjärden och Sörbrändöfjärden på något sätt kvantifieras. Åtgärder som minskar den sammantagna belastningen kan möjligen skapa utrymme för ytterligare exploatering på Svartön. Det är även viktigt att redovisa utsläppspunkterna för dagvatten och inriktar ett kontrollprogram. I dagvattenstrategin för området behöver det framgå var anläggningar för dagvattenrening lokaliseras (vid behov behöver det avsättas mark för det).

Enligt utredningar om förorenad mark på Svartön har förhöjda halter av en rad ämnen påträffats i mark och grundvatten. Däribland aromatiska kolväten, metaller och arsenik. Om saneringsarbete i förorenad mark eller annan verksamhet i planområdet ger upphov till utsläpp av PAH:er, metaller och/eller arsenik till någon vattenförekomst måste ett underlag till belastningen av dessa ämnen tas fram. Observera att det för vissa ämnen finns gränsvärden för maximalt tillåten koncentration (exempelvis arsenik) vilka är viktiga att ha koll på för att förhållan-

dena i berörd vattenförekomst inte ska bli akut toxiska.

För PAH:er finns inget data från Sörbrändöfjärden eller Sandöfjärden. Eftersom PAH:er är vanligt förekommande i dagvatten (exempelvis benso(a)pyren) måste sådant data insamlas för att möjliggöra bedömningen av hur plangenumförandet påverkar kemisk status i Sandöfjärden. Detta gäller alla ämnen som plangenumförandet bidrar till att släppa ut och som det inte finns data för i recipienterna.

Utöver de särskilda förorenande ämnena är ytterligare utsläpp (via vatten) av PBDE, kvicksilver, dioxiner och tributyltenn inte tillåtna eftersom kemisk status avseende dessa ämnen är sämre än god. (De mindre stränga kraven är kopplade till direktivets krav på åtgärder och utsläpp av föroreningar.) Även påverkan gällande andra ämnen än de som räknats upp ovan kan bli nödvändig att utreda i kommande processer, bland annat beroende på vad som uppdragas i kommande utredningar i planprocessen.

Samråd 2

Förutsättningarna för en hållbar exploateringsutveckling och en förutseende dagvattenhantering ska redan grundläggas i den kommuntäckande översiktsplanen. Översiktsplanen anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Här framgår de stora dragen i fråga om användningen av mark- och vattenområden i kommunen och här beskriver kommunen riktlinjerna för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen förväntas ge vägledning för den efterkommande planläggningen (detaljplaner).

Svartön ingår i dagsläget inte i kommunens dagvattenplan och det finns ingen helomfattande dagvattenutredning för industriparken. För att kunna bedöma om MKN kan uppnås och det inte finns en risk för försämring och att kumulativ påverkan från alla planområden från industriparken inte innebär ett allvarligt hot mot möjligheterna att uppnå rätt kvalitet i recipienterna behövs en dagvattenutredning och -strategi för hela industriområdet.

Eftersom ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen i Sörbrändöfjärden och Sandöfjärden är bedömd till "måttlig" (lägsta möjliga statusklass för denna kvalitetsfaktor) är inga ytterligare utsläpp av särskilda förorenande ämnen tillåtna enligt Miljöbalken 5 kap 4§ samt praxis genom den så kallade Weserdomen (Hav rapport 2016:30). Det blir därför viktigt att kunna bedöma om plangenumförandet kommer att resultera i ökade utsläpp av särskilda förorenande ämnen och / eller näringsämnen från dagvatten. För att kunna bedöma detta behöver den sammantagna dagvattenbelastningen till Sandöfjärden och Sörbrändöfjärden på något sätt kvantifieras. I dagvattenutredningen behöver en beräkning av dagvattenbelastning göras som beskriver nulägesituation. I den föreliggande dagvattenutredning har ingen beräkning för nulägesituation framtagits (sida 18 dagvattenutredning). Utan dessa beräkning går det dock inte att bedöma om planens genomförande riskera försämring av status. I föreliggande utredning bedöms bara föroreningskoncentrationer och -mängder utan och med reningsåtgärd. Det skulle också behövas en beräkning av föroreningsmängder och -koncentrationer per vattenförekomst.

För PAHer finns inget data från Sörbrändöfjärden eller Sandöfjärden. Eftersom PAHer är vanligt förekommande i dagvatten (exempelvis benso(a)pyren) måste sådant data insamlas för att möjliggöra bedömningen av hur plangenomförandet påverkar kemisk status i Sandöfjärden. Detta gäller alla ämnen som plangenomförandet bidrar till att släppa ut och som det inte finns data för i recipienterna.

Utöver de särskilda förorenande ämnena är ytterligare utsläpp (via vatten) av PBDE, kvicksilver, dioxiner och tributyltenn inte tillåtna eftersom kemisk status avseende dessa ämnen är sämre än god. Observera att de mindre stränga kraven är kopplade till direktivets krav på åtgärder och utsläpp av föroreningar.

Enligt utredningar om förorenad mark på Svartön har förhöjda halter av en rad ämnen (vanadin, krom, PAH, kvicksilver, bly, nickel, zink, sulfat, fluorid, krom, koppar, TBT) påträffats i jord/mark och grundvatten samt sediment. De nyaste mark-, grundvatten och sedimentundersökningar som Sweco och Pelagia utförde 2021, 2022 och 2023 ingår dock tyvärr inte i samrådshandlingarna. Det är därför svårt att göra en bedömning hur plangenomförandet kan leda till en försämring av status eller äventyrar att MKN nås. Om plangenomförandet (till exempel genom muddringar i planområdet) ger upphov till utsläpp av dessa ämnen till någon vattenförekomst måste ett underlag till belastningen av dessa ämnen tas fram. Observera att det för vissa ämnen finns gränsvärden för maximalt tillåten koncentration vilka är viktiga att ha koll på för att förhållandena i berörd vattenförekomst inte ska bli akut toxiska.

Om det finns sulfidsediment i området är det viktigt att det framkommer hur man avser att hantera detta, samt vilka skyddsåtgärder som ska vidtas. Miljömässiga problem kan uppstå om sulfidjord grävs/muddras upp och läggs på land. Oxidering av uppgrävda sulfidsediment kan medföra ökade försurande belastning och utlakning av metaller till närliggande vatten.

Kommentar:

Till granskning har en övergripande dagvattenutredning för Luleå Industripark med recipientbedömningar bifogats till detaljplanen och arbetats in i planhandlingarna och MKB:n. Där ingår även en beräkning av nuläget. Sammantaget så bedöms planen med föreslagna åtgärder inte riskera någon statusförsämring eller äventyra att MKN vatten för berörda recipienter kan följas.

Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning av hantering av sulfidsediment. Efterfrågade rapporter har bifogats som underlag till granskning.

Hydromorfologisk påverkan

Samråd 1

-

Samråd 2

Vattenverksamheter såsom muddringar, anläggande av kaj och pir och eventuell pålning, utfyllnader av vattenområden, anläggande av ledningar och utlopp kommer alla påverka de hydromorfologiska parametrar och det måste fin-

nas underlag i MKB som visar att statusen i vattenförekomster inte försämras. Byggnation, hamnverksamhet, utfyllnader och muddring är verksamheter sker på bekostnad av naturvärden (se nedan) och kan leda till att viktiga funktioner i ekosystemet skadas. Åtgärder mot samtliga möjliga miljöeffekter under anläggningsarbetet till exempel muddringsverksamheten, hanteringen och lagring eller dumpning av muddermassorna skulle behöva tydliggöras i MKB:n. Detta för att säkerställa att statusen samt miljökvalitetsmålen, framför allt "hav i balans samt levande kust och skärgård" och "ett rikt växt- och djurliv" uppnås. Sandöfjärden har mindre strängt krav avseende Morfologiskt tillstånd i kustvatten och vatten i övergångszon samt Hydrografiska villkor i kustvatten och vatten i övergångszon. Den planerade industriparken får inte äventyra att MKN måttlig status i Sandöfjärden och god status i Sörbrändöfjärden uppnås. En utredning behöver tas fram som tar hänsyn till den kumulativa hydromorfologiska påverkan (här ingår även påverkan från sjöfart) från alla verksamheter och som beskriver nuläget och den framtida utvecklingen.

Kommentar:

I den övergripande dagvattenutredningen för Luleå Industripark ingår bedömning av kumulativ hydromorfologisk påverkan. Sammantaget så bedöms planen med föreslagna åtgärder inte riskera någon otillåten statusförsämring eller äventyra möjligheterna att MKN vatten för berörda recipienter kan följas.

Mellankommunala frågor och regionala förhållanden

Samråd 1

Då planförslaget är av betydande mellankommunal och regional betydelse, anser Länsstyrelsen att samråd med berörda kommuner och region borde ha genomförts innan detaljplanens samrådsskede så att resultaten av dialogerna kan framgå för samrådsretsen i samrådsskedet och eventuella synpunkter på detta kan stämmas av under kommande granskningskede.

Samråd 2

-

Kommentar:

Till samråd 2 har planbeskrivningen kompletterats med bedömning och beskrivning av mellankommunala förhållanden. Där beskrivs även de dialoger som sker med berörda kommuner och regionen. I samråd 2 har samråd skett med Bodens kommun och Gällivare kommun som bedöms vara de direkt berörda kommunerna avseende aktuell detaljplan. Kommunerna har inte inkommit med något yttrande. Länsstyrelsen har vid samråd 2 inte inkommit med några ytterligare synpunkter angående mellankommunala intressen.

Strandskydd

Samråd 1

För att kunna upphäva strandskyddet för all kvartersmark bedömer kommunen att prövning enligt flera särskilda skäl enligt 7 kap 18 § c miljöbalken (1998:808,

MB) är nödvändig. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning gällande detta. För att kunna bedöma vilka särskilda skäl som är tillämpbara på respektive plats i planområdet behöver detta redovisas geografiskt med kartbild/kartbilder där man utgår från platsernas specifika förutsättningar för de olika särskilda skälen. Underlaget för särskilt skäl 5 behöver dessutom kompletteras med utredning om vilka andra lokaliseringalternativ utanför strandskyddat område valdes bort och varför. I en sådan utredning är det viktigt att både ta hänsyn till redan planlagda områden för industri som inte än genomförts (exempelvis Hertsöfältet) liksom ej planlagda platser.

Länsstyrelsen delar kommunen bedömning att området i dagsläget inte är allemansrättsligt tillgängligt och därför redan i dagsläget inte uppfyller strandskyddets ena syfte. Det behöver dock tydligt framgå varför strandskyddets andra syfte gällande djur- och växtlivet inte kan tillgodoses på något sätt, exempelvis genom att någon begränsad del av strandremsan lämnas som allmän plats NATUR eller liknande.

Djur- och växtlivet i strandskyddsområdet

Detaljplaneområdet omfattar i den norra delen hela strandområdet, till skillnad från befintlig detaljplan som till synes medvetet sparar strandområdet från kvartermark för industriändamål. Enligt plankartan föreslås strandskyddet att upphävas ner till strandlinjen och i MKB:n framgår att ett genomförande av planförslaget innebär att utpekade naturvärden längs den norra delen av planområdet kommer att tas i anspråk för industriverksamhet och hårdgöras eller bebyggas.

Enligt 4 kap 17 § PBL får kommunen i en detaljplan upphäva strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken för ett område, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. Det behöver framgå av detaljplanen strandskyddsprövning på varför området närmast stranden måste tas i anspråk och hårdgöras eller bebyggas ända ner till strandlinjen. Påtagliga naturvärden med bland annat lövrik strandskog, rikligt med död ved och goda häcknings- och födosökmiljöer för både sångare, trastar och hackspettar riskerar att gå förlorade om strandskyddet upphävs i zonen allra närmast strandlinjen. Även det grunda vattenområdet utgör tillsammans med den motsatta stranden goda häckningsmiljöer för fåglar. Den motsatta stranden omfattas dessutom av utvidgat strandskydd. Ett ianspråktagande av strandområdet enligt förslaget till detaljplan innebär att området som helhet tappar stora delar av sina egenskaper som är av vikt för den biologiska mångfalden och ett upphävande av strandskyddet strider mot strandskyddets syfte att bevara goda livsvillkor för växt- och djurliv. Finns det anpassningar som kan göras utan att äventyra intresset av att ta området i anspråk så bör dessa göras. För att i möjligaste mån bevara de naturvärden som finns och tillåta en fri utveckling av den strandnära miljön vore det bäst om man åtminstone kan lämna den närmaste strandbården samt vattenområdet utanför avgränsningen av detaljplaneområdet. I annat fall behöver kommunen motivera varför hela strandområdet och vattenområdet behöver tas i anspråk samt redovi-

sa vilka skyddsåtgärder som kan vidtas för att i möjligaste mån begränsa påverkan.

Den sydöstra delen kommer att muddras och fyllas ut för etablering av en ny hamn. När området tas i anspråk försvinner både land- och vattenområden med påtagliga naturvärden och för det rika fågellivet innebär det att höga naturvärden försvinner. Kommunen behöver visa på att lokaliseringen av hamn är den mest lämpliga samt att behovet överstiger ingreppen. Finns det anpassningar och åtgärder som kan vidtas för att undvika och begränsa påverkan på naturvärden anser Länsstyrelsen att dessa ska vidtas. Går det inte att undvika påverkan behöver ianspråktagandet motiveras.

Samråd 2

Underlaget för särskilt skäl 5 gällande utredning om vilka andra lokaliseringalternativ utanför strandskyddat område som valdes bort och varför sammanfattas i MKB sida 16. Sammanfattningen behöver även finnas i planbeskrivningens motivering till de särskilda skälen då MKB:n inte avses ingå i de formella planhandlingarna.

Kommunen avser att tillgodose kraven i 7 kap 18 f § Miljöbalken (trots strandskyddsupphävandet bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet) genom att det längs den nordvästra plangränsen regleras ett område med egenskapsbestämelsen att naturmarken och död ved ska bevaras, [n₁]. Inom området har en utökad lovplikt införts där marklov krävs för trädfällning, [a₃]. För att den bestämmelsen ska kunna fylla sitt syfte behöver planbeskrivningen kompletteras med en vägledning om hur bedömning ska göras och när byggnadsnämnden i praktiken ska kunna neka framtida marklov för trädfällning. För att bestämmelsen ska ha fungerande rättslig verkan behöver den även kompletteras med en bestämmelse som lyder förbud mot trädfällning eller liknande.

Då artskyddet ännu inte är utrett i sin helhet (se rubrik Artskydd) så anser Länsstyrelsen att ett upphävande av strandskyddet kan riskera att strida mot syftet att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Påtagliga naturvärden, bland annat lövrik strandskog, rikligt med död ved och goda häcknings- och födosökmiljöer för fåglar som hackspettar, riskerar att gå förlorade om strandskyddet upphävs. Även det grunda vattenområdet utgör tillsammans med den motsatta stranden goda häckningsmiljöer för fåglar. Den motsatta stranden omfattas dessutom av utvidgat strandskydd. Den sydöstra delen kommer att muddras och fyllas ut för etablering av en ny hamn. Denna del har utökats sedan förra samrådet. När området tas i anspråk försvinner både land- och vattenområden med påtagliga naturvärden och för det rika fågellivet innebär det att höga naturvärden försvinner.

Bedömningarna i utredningarna gällande hanteringen av naturvärdena för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv behöver sedan sammanfattas i planbeskrivningen. Det är inte tillräckligt att endast sammanfatta slutsatserna.

Kommentar:

Plankartan har omarbetats till samråd 2. Synpunkter från samråd 1 är därför inaktuella.

Planbeskrivningen har kompletterats med bedömning av särskilda skäl för upphävande av strandskydd, hantering av naturvärdena samt med ytterliga beskrivning av lokaliseringsalternativ från MKB:n.

Plankartans bestämmelse [n₁] har justerats till granskning med formuleringen "Naturmarken och död ved ska bevaras. Träd får endast fällas för att gynna biologisk mångfald och ekologiska processer eller om det utgör en säkerhetsrisk".

Planbeskrivningen har kompletterats med en vägledning kring vilka åtgärder som innebär att trädfällning är tillåtet.

Se bemötande kring hantering av artskydd under rubrik "Artskydd" på sida X.

MKB:n har kompletterats avseende bedömning av upphävande av strandskyddet. Som underlag till bedömningarna finns en uppdaterad artskyddsutredning som på grund av sekretess enbart bifogas i utskick till Länsstyrelsen.

Markföroreningar

Samråd 1

-

Samråd 2

För att det ska vara möjligt att bedöma föroreningssituationen inom detaljplaneområdet så bör PM Miljöteknisk undersökning kompletteras så att den innehåller de delar som normalt ingår i en undersökningsrapport, ex: områdesbeskrivning (verksamhetshistorik, hydrogeologi m.m.), konceptuell modell, provtagningsstrategi, riskbedömning etc. Resultaten av sedimentanalyser bör sammanställas jämfört mot relevanta bedömningsgrunder.

Kommunen bör ange hur man bedömer den sammantagna föroreningssituationen och hur denna avses hanteras. Denna bedömning bör göras i samråd med tillsynsmyndigheten. Även utformning av fortsatta undersökningar och utredningar bör diskuteras med tillsynsmyndigheten innan genomförande för att säkerställa att dessa blir tillräckligt omfattande, så att risken för förseningar och fördröjningar i ett senare skede motverkas.

Kommentar:

Till granskning bifogas kompletterande rapporter avseende markmiljö. Dessa har även inarbetats i planhandlingarna. Dialog har skett med tillsynsavdelningen vid framtagande av granskningshandlingarna.

Råd enligt 2 kap. PBL

Förhållande till ÖP

Samråd 1

Kommunen bedömer syftet med planförslaget vara förenligt med gällande översiktsplan. Detta då Svartön rekommenderas fortsätta utgöras av tung industri och tillhörande störande verksamheter.

Samråd 2

-

Kommentarer:

Noteras.

Stadsbild och landskap

Samråd 1

Då en ny industrianläggning med lokalisering längst ut på Svartön ofrånkomligen blir ett nytt landmärke, i synnerhet från innerskärgården men förmodligen även från delar av staden, är det väsentligt att även beakta gestaltungsfrågor. Anläggningen, och i synnerhet högre byggnadsdelar som syns på långt håll, bör få en tilltalande gestaltning och inte enbart utformas utifrån funktionskrav. Med tanke på projektets karaktär kan det dock vara rimligt att gestaltungsfrågorna hanteras i den fortsatta processen i stället för att i detalj regleras i detaljplanen. Då utredningen för konsekvenser för stads- och landskapsbild inte kommer förrän till granskningsskedet kommer Länsstyrelsen att lämna synpunkter av samrådskaraktär under granskningsskedet.

Samråd 2

-

Kommentar:

Till samråd 2 har planhandlingarna kompletterats med en landskapsbildsanalys samt PM Gestaltning Svartön. Beskrivning och bedömning avseende påverkan på landskapsbild har inarbetats i planbeskrivningen. Vid handläggning av bygglovsärenden ska principerna som redovisas i PM Gestaltning användas som beslutsunderlag och stöd vid bedömning av utformning av byggnader. Länsstyrelsen har inte inkommit med några synpunkter kring Stadsbild och landskap vid samråd 2.

Naturmiljövärden

Samråd 1

Då lokaliseringen är placerad i anslutning till befintlig industri och till stor del på redan utfylld mark, anser Länsstyrelsen att lokaliseringen är mer lämplig än på en plats som berör orörd mark. Dock finns det naturvärden som behöver tas hän-

syn till, framför allt i anslutning till stränderna och öppna solbelysta sandytor. Finns det anpassningar och åtgärder som kan vidtas för att undvika och begränsa påverkan ska dessa vidtas. Går det inte att undvika påverkan behöver ianspråktagandet motiveras. I sista hand kan eventuellt bli aktuellt med kompensationsåtgärder gällande artskyddet.

Utifrån naturvärdesinventeringen är det tre områden där påverkan från planerad verksamhet i största möjliga mån behöver undvikas, Yttre Sandskäret, Gräsöreviken och Skvampen där Skvampen enligt tidigare tillstånd kommer att tas i anspråk och fyllas ut, oavsett om den nu planerade detaljplanen genomförs eller inte. I avsnittet Kumulativa effekter i MKB:n (s. 51) gör kommunen en samlad bedömning att "Det bedöms inte finnas kumulativa effekter på naturmiljö eller strandskyddat område från denna plan eller andra kända planidéer.". Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning att planförslaget inte bidrar till en kumulativ påverkan. De pågående projekt som planeras för Svartön och Hertsöfältet (t ex muddring Sandöleden, allvådersterminal, miljöfarlig verksamhet på Hertsöfältet m.m) bidrar samtliga till en kumulativ påverkan i området som helhet. Kommunens bedömning är även motsägelsefull då man i andra delar av MKB:n resonerar om just kumulativa effekter, exempelvis s. 40 tredje stycket i MKB:n.

Enligt MKB:n s. 44 medför planförslaget att naturmiljöer av visst och påtagligt naturvärde försvinner. Det stämmer inte riktigt gränsdragningsmässigt eftersom dessa områden har höga naturvärden med anledning av ett rikt fågelliv och t ex kommer områden där rödlistade arter häckar att försvinna.

I den fågelinventering som gjorts har en samlad bedömning gjorts för hela området Yttre Sandskäret som omfattar både våtmarksmiljön innanför järnvägen och strandmiljön utanför. Det är lämpligt att bedömningen delas upp och nyanseras då den planerade exploateringen endast gäller strandmiljön och påverkan ser därför väldigt olika ut inom delområdena för Yttre Sandskäret.

Samråd 2

Länsstyrelsen har i de detaljplane- och tillståndprocesser som pågår inom området (Svartön-Hertsöfältet-Hertsöheden) vid flera tillfällen poängterat vikten av att naturmiljöfrågorna i stort och artskyddsfrågorna mer specifikt hanteras utifrån ett större perspektiv. Det innebär en bedömning av de ackumulerade effekterna av den sammanlagda exploatering som planeras för området. Kommunen har i underlaget för aktuell detaljplan dock inte hanterat den frågan vilket innebär att det i dagsläget inte går att säga att planen kan antas utan att en otillåten påverkan på skyddade arter kan ske. Detta då påverkan på artskyddet i sin helhet ännu inte är utrett. Eftersom det har genomförts ett stort antal natur- och artinventeringar av de olika aktörerna inom Svartön-Hertsölandet-Hertsöheden borde det vara fullt möjligt att med det som grund göra en sammanhängande bedömning för påverkan på natur och arter för området i sin helhet. Flera plan- och tillståndprocesser pågår parallellt och det hänvisas av och an till andra prövningar och processer än den nu aktuella. Detta innebär att underlaget i sin nuvarande

form är svåröverskådligt och ofta uppfattas som fragmenterat. Det blir då än viktigare att få en sammanhängande bild och förståelse över vad som sker var och hur det sammantaget påverkar naturmiljöer och arter.

Kommentar:

Till granskning har MKB:n kompletterats med en bedömning av kumulativa effekter för naturmiljö och arter vilket även har inarbetats i planbeskrivningen.

Till granskning har framtagna artskyddsutredning kompletterats och förtydligats avseende bedömning av påverkan på fågelarter. Denna har inarbetats i planbeskrivning samt MKB:n. Sammantaget så bedöms inte kraven på artskyddsdispens utlösas vid ett genomförande av planen.

Artskydd

Samråd 1

Länsstyrelsen bedömer att de inventeringar (NVI, fåglar och kärlväxter) som gjorts och planeras under år 2022 bör vara tillräckliga för att kunna ta fram en artskyddsutredning. Länsstyrelsen bedömer vidare att det är möjligt att lämna utredningen till granskningsskedet eller fokusera på att ta ett samlat grepp och utreda artskyddsfrågan inom miljötilståndsprövningen som pågår parallellt. Om planen antas utan att artskyddet utretts i sin helhet kan Länsstyrelsen dock inte uttala sig om påverkan på skyddade och skyddsvärda arter och huruvida planen kommer att kunna genomföras som planerat. Artskyddsförordningen i dess nuvarande lydelse från 2022-10-01 gäller i detta fall. I bedömningen av påverkan på bevarandestatus (gällande fåglar) är det avgörande att man kan visa på vad som är den lokala populationen för berörd art. För att kunna bedöma behovet av dispens från artskyddsförordningen behöver skyddsåtgärder för att undvika och begränsa påverkan presenteras samt vilken påverkan på artens bevarandestatus som kvarstår efter vidtagna skyddsåtgärder. Är bedömningen att dispens inte krävs, trots påverkan på en fridlyst art, ska en motivering för detta ställningstagande presenteras. Enligt naturvärdesinventeringen genomförd för Reemap förstudie (Sweco, 2021-12-17) finns lämpliga habitat som skulle kunna hysa strandsandjägare. Arten är inte fridlyst men är skyddsvärd och omfattas av åtgärdsprogram för bevarande (ÅGP-art). Eftersök har genomförts men inga artfynd har gjorts. Den samlade bedömningen är dock att om man vill ha ett bättre underlag för att veta om strandsandjägare finns inom området bör en inventering ske lite tidigare på säsongen vid en tidpunkt med soligare väder. Länsstyrelsen undrar om detta genomförts.

Samråd 2

Länsstyrelsen har tidigare påpekat att även om området (Svartön) idag till största delen är industrimark och att det finns pågående verksamheter i direkt närhet, så visar utförda inventeringar att det finns värdefulla levnadsmiljöer för flera skyddsvärda arter. En artskyddsutredning har tagits fram för LKAB:s föreslagna verksamhet inom planområdet för de skyddade/skyddsvärda arter som finns

inom verksamhetens påverkansområde. Där anges också att skyddsåtgärder planeras för att undvika/minimera påverkan på vissa av dessa arter.

Dock kvarstår frågan om förbuden i Artskyddsförordningen gällande fåglar fortsatt aktualiseras, då det ännu inte är utrett vilken störning som kommer att ske på deras livsmiljöer och om den kontinuerliga ekologiska funktionen för var och en av arterna (fåglar) kan upprätthållas. För att kunna göra sådana bedömningar är det väsentligt att redogöra för nivån på den regionala och den lokala populationen för varje art och hur den geografiska avgränsningen av dessa motiveras. I den artskyddsutredning som finns i det aktuella samrådsunderlaget framgår att nivån för den lokala samt regionala populationen för varje fågelart skulle vara densamma, det vill säga densamma för Luleå kommun som hela Norrbottens län. Länsstyrelsen anser däremot att alla fågelarter inte kan ha samma lokala och regionala avgränsning då olika arter skiljer sig mycket åt i krav på miljöer, rörlighet i landskapet mm. Få arter torde dessutom ha en regional avgränsning som är lika stor som en fjärdedel av Sveriges yta. Länsstyrelsen anser därför att mer genomgripande bedömningar med motiveringar behövs för avgränsningar av de aktuella fågelpopulationerna på lokal och geografisk nivå.

För att kunna bedöma om förbuden i Artskyddsförordningen aktualiseras måste skyddsåtgärder för att minimera/begränsa påverkan på de olika arterna redovisas. Med det som grund ska sedan den kvarvarande påverkan på arternas bevarandestatus bedömas och blir bedömningen att dispens inte krävs, trots påverkan på en skyddad art, ska en motivering för detta ställningstagande presenteras. Ovan beskrivna steg i bedömningarna måste utgå från de kumulativa effekter som uppstår i och med allt som händer i området Svartön-Hertsölandet och Hertsöfältet-Hertsöheden. I Artskyddsförordningens 4 § punkten 4 framgår att det är en förbjuden åtgärd att avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om inte störningen saknar betydelse för att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller återupprätta populationen till den nivån. I förordningsmotivet anges tydligt att om en fågelart är rödlisad (som är aktuellt i detta fall) talar det för att artens populationsnivå inte är tillfredsställande. Om en åtgärd/verksamhet innebär att ett områdes kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) som fortplantningsområde eller viloplats för en fågelart som saknar/riskerar sakna tillfredsställande nivå på populationen inte kan upprätthållas, kan störningen i de flesta fall inte anses sakna betydelse. I de fallen krävs därmed en dispens från Artskyddsförordningens 14 §.

Kommentar:

Till granskning har framtagna artskyddsutredningar kompletterats och förtydligats avseende bedömning av påverkan på fågelarter utifrån de aspekter som nämns i yttrandet. Denna har inarbetats i planbeskrivning samt MKB:n. Sammantaget så bedöms inte kraven på artskyddsdispens utlösas vid ett genomförande av planen.

Till granskning har MKB:n kompletterats med en bedömning av kumulativa effekter för

naturmiljö och arter vilket även har inarbetats i planbeskrivningen.

Kulturmiljö

Samråd 1

Inom planområdet finns ett antal övriga kulturhistoriska lämningar. Det är önskvärt, om än inget lagkrav, att hänsyn om möjligt tas till dessa. Planförslagets främsta påverkan på kulturmiljön sker dock utanför planområdet. I närheten ligger Altappen, som är utpekad som en värdefull kulturmiljö i Norrbottens kulturmiljöprogram, samt odlingslandskapet på Sandön som är utpekad som klass 1-område i bevarandeprogrammet för odlingslandskapet. Lite längre västerut ligger Svartöstan som är av riksintresse för kulturmiljövården. Då planförslaget medger en storskalig industrietablering bör planbeskrivningen vara mer utförlig vad gäller projektets direkta påverkan på de kulturhistoriska lämningarna, och visuella påverkan på omgivningen, däribland ovan nämnda kulturmiljöer. Kanske hanteras delar detta i den landskapsbildsanalys som håller på att tas fram. Frågeställningen för konsekvensbeskrivningen utgår, såsom Länsstyrelsen ser det, utifrån följande: Hur påverkas omgivande kulturmiljöer, går det att minimera eventuella skador och i så fall hur, hur hanteras ljussättning, hur begränsas ljusföroreningar, buller och andra störningar mot kulturmiljövårderna i omgivningen.

Samråd 2

Sedan förra samrådet har kommunen kompletterat handlingarna på flera sätt som Länsstyrelsen efterfrågade då. En landskapsanalys är framtagen som redovisar den visuella påverkan på omgivande miljöer. Planbeskrivningen har också kompletterats med en bedömning av konsekvenserna för kulturmiljön på Altappen. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att ett genomförande av detaljplanen kommer att påverka utblickarna från Altappen och Sandön på ett negativt sätt, men att konsekvenserna för miljöernas kulturhistoriska värden ändå är begränsade och kan accepteras, i förhållande till andra nyttor med projektet.

Länsstyrelsen ser en stor fördel med att kommunen har tagit fram ett gestaltungsprogram för Svartöns industripark som dessutom svarar på ytterligare en del av de frågor Länsstyrelsen ställde i förra yttrandet. Av gestaltungsprogrammet framgår det bland annat att ny bebyggelse ska utformas för att minska påverkan på omgivningen utanför verksamhetsområdet, vilket även gäller placering och riktning av belysning. Det framgår även att byggnadsverk som har potential att bli framtida landmärken ska få högre gestaltungskrav och att byggnadsverk och miljöer med kulturvärden ska värnas. Allt detta är viktiga tillägg som kommunen gjort i planbeskrivningen.

Kommentar:

Till samråd 2 har planhandlingarna kompletterats med en landskapsbildsanalys samt PM Gestaltning Svartön. Beskrivning och bedömning avseende påverkan på landskapsbild

har inarbetats i planbeskrivningen. Planbeskrivningen har även kompletterats med beskrivning och bedömning av påverkan på kulturmiljön på Altappen. Kommunen noterar synpunkten avseende kulturmiljö.

Klimatanpassning

Samråd 1

Av planförslaget framgår att det finns ett antal förhållanden och aspekter som innebär att planen behöver anpassas till ett förändrat klimat för att därigenom minska risker för människa, miljö och egendom: I området ska ett flertal långsiktiga industriella verksamheter etableras vilket innebär att de sannolikt kommer att utsättas för effekter av ett förändrat klimat, ett flertal av verksamheterna innebär miljöfarlig verksamhet och området ligger i direkt anslutning till vattenområde.

Den primära riskbilden är kopplad till översvämningssrisker orsakade av såväl kraftiga regn som översvämning orsakad av höga vattennivåer i havet. Gällande risk för översvämning skriver kommunen i Undersökning risk betydande miljöpåverkan: "Som utgångspunkt för höjdsättning är Riktlinjer för klimatanpassning, översvämningssnivåer." Nedan följer utdrag från kommunens riktlinjer för klimatanpassning:

"Markanläggningar, byggnader och övrig infrastruktur nära havet utformas översvämningssäkra upp till +2,5 m i RH 2000".

Vidare anges i riktlinjerna att: "Samhällsviktiga funktioner och infrastrukturer utformas översvämningssäkra med ytterligare 50 cm, dvs +3,0 m (nära havet) resp. +3,5 m (Lule älv) i RH 2000 - Samhällsviktiga funktioner kan vara vissa utvalda trafikleder, transformatorstationer, vattenverk, sjukhus, kollektivtrafik, räddningstjänst, kommunalteknisk försörjning, SOS Alarm, polis mm"

Väsentligt är att kommunen följer sina riktlinjer och låter utreda, analysera samt fastställa förutsättningar för att risker kopplat till översvämning ska upphöra eller minska kraftigt. Kommunen kan behöva bland annat reglera markhöjder i planen för att dagvattenhanteringen ska bli funktionell och säker, med särskild hänsyn till eventuell hantering av miljöfarliga ämnen framgent inom planområdet, vilket är rimligt att anta behöver kunna rymmas inom användningen Industri. Höjdsättning vid fasad kan säkerställa att dagvatten rinner bort från byggnader.

Kommunen behöver säkerställa att avledningsmöjligheter finns för fördröjt och renat dagvatten från kvartersmark till recipient samt att säker avledningsväg för skyfallsavrinning ska finnas från varje byggnad och fastighet, med särskild hänsyn till eventuell hantering av miljöfarliga ämnen framgent inom planområdet.

Kommunen behöver även säkerställa att samhällsviktig verksamhet såsom utryckningsfordon och evakuering, inte riskerar att översvämmas vid kraftiga regn. I samtliga fall då nederbörd och översvämningssrisk ska beräknas, behöver en klimatförändringsfaktor användas.

Samråd 2

I planbeskrivning under rubrik "Övriga dokument" nämns kommunens "Riktlinjer för klimatanpassning". Här anges att " För aktuellt planområde gäller att markanläggningar, byggnader och övrig infrastruktur nära havet utformas översvämningssäkra upp till +2,5 m i RH2000. Hantering av dagvatten ska utformas med fördröjning av vattnet och fria vattenvägar." Vidare anges under rubrik Klimatanpassning (s.39) att " Med förändringar av klimatet och med det förändringar av havsnivåer och nederbördsmängder är det viktigt med utformning och höjdsättning av både byggnader, anläggningar och infrastruktur." Det finns ingen närmare beskrivning eller reglering i planhandlingarna av hur detta ska göras. Planförslaget kan behöva kompletteras med ovanstående.

Under rubrik Dagvatten dagens att: " Planområdet omfattas inte av verksamhetsområde för dagvatten och ansvaret för dagvattenhantering och eventuella utsläpp till recipient ansvaras för av fastighetsägare/verksamhetsutövare." Kommunen behöver ändå kunna visa att planområdet kan utformas på ett sätt som minimerar eller eliminerar risker som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat.

Under rubrik Risk för höga vattenstånd anges att: " Prövning av att markanläggningar och byggnader utformas översvämningssäkra upp till +2,5 m i RH 2000 sker vid bygglovsprövning." Länsstyrelsen anser att det behöver motiveras varför detta inte regleras i planbestämmelserna.

Av planförslaget framgår att det finns ett antal förhållanden och aspekter som innebär att planen behöver anpassas till ett förändrat klimat för att därigenom minska risker för människa, miljö och egendom: I området ska ett flertal långsiktiga industriella verksamheter etableras vilket innebär att de sannolikt kommer att utsättas för effekter av ett förändrat klimat, ett flertal av verksamheterna innebär miljöfarlig verksamhet och området ligger i direkt anslutning till vattenområde.

Den primära riskbilden är kopplad till översvämningrisker orsakade av såväl kraftiga regn som översvämning orsakad av höga vattennivåer i havet.

Kommunen kan behöva bland annat reglera markhöjder i planen för att dagvattenhanteringen ska bli funktionell och säker, med särskild hänsyn till eventuell hantering av miljöfarliga ämnen framgent inom planområdet, vilket är rimligt att anta behöver kunna rymmas inom användningen Industri. Höjdsättning vid fasad kan säkerställa att dagvatten rinner bort från byggnader.

Kommunen behöver även säkerställa att samhällsviktig verksamhet såsom utryckningsfordon och evakuering, inte riskerar att översvämmas vid kraftiga regn. I samtliga fall då nederbörd och översvämningrisk ska beräknas, behöver en klimatförändringsfaktor användas.

Kommentar: Planbeskrivningen har kompletterats med beskrivning och motivering till att några bestämmelser med hänseende till översvämningrisk inte har lagts in på plankartan.

Länsstyrelsens synpunkter enligt annan lagstiftning

Samråd 1

Kommunen har på ett tydligt och utförligt sätt redovisat de föreslagna vattenverksamhetsåtgärder vilka kan bli föremål för tillståndsprövning enligt 11 kap. MB inom planområdet. Gällande djur- och växtlivet kan det bli aktuellt med kompensationsåtgärder, som i så fall behöver aktualiseras i tillståndsprövsprocessen enligt 9 och 11 kap MB.

Samråd 2

Planbeskrivningen gällande prövningen enligt 11 kap. miljöbalken är inte komplett i samrådskedet, Länsstyrelsen kan därför inte lämna synpunkter. Kommunen avser att komplettera inför granskningskedet. Länsstyrelsen lämnar nedan några förslag på förtydliganden i det som ändå framgår i samrådsunderlaget.

Det bör förtydligas vad som avses med grumlingsförebyggande åtgärder, under avsnitt Biologiska kvalitetsfaktorer, sid 39-MKB:n.

Under rubriken sik och löja, sid 35 i MKB:n, föreslås skyddsåtgärder som att skapa nya grund för sandbankar. Om detta avser kompensationsåtgärder och i så fall var, bör det framgå.

Kan vattenverksamheten riskera påverka vattenutbyte eller strömningsmönster in i Hertsöfjärden eller längs med Harrviken, Lövskär eller altappen/Likskär.

Att bevara höga naturvärden i vattenområden är minst lika viktigt som att bevara höga naturvärden på land. Utfyllnaden som planeras kommer leda till att habitatet för befintliga makrofyter försvinner och de makrofyter som växer inom planerade utfyllnadsområden övertäckas. En av de två förekomster av bandnateVU som är rödlistad i kategorin sårbar riskerar övertäckas. Även de ovanligare arterna fyrling, hornsärv och kransslinga riskerar övertäckas. I de vattenområden som inte ska fyllas ut kan grumling uppstå i samband med utfyllnaden. En planerad utfyllnad av området vid Yttre Sandskär och Maragrundet kommer att innebära att området upphör som lek- och uppväxtområde för sik och siklöja.

Grunda kustområden är ekologiskt betydelsefulla biotoper i kustregionen och skydd av grunda kustmiljöer är särskild viktigt. Undervattensvegetationen levererar livsmiljö för många andra arter. Grunda havsområden har ofta stor betydelse som reproduktions och uppväxtområden för många djur, till exempel fisk. Om övertäckning av befintliga makrofyter samt lek- och uppväxtområden ska godtas bör kommunen ha en tydlig strategi hur resterande grunda områden i dessa två vattenförekomster kan skyddas och långsiktigt bevaras. Åtgärder där dessa habitat kan skadas genom exploatering och till exempel anläggande av småbåtshamnar eller bryggor bör undvikas. Harrbäcksviken som är en del av Sörbrändöfjärden är till exempel inventerad och har höga naturvärden och ska bevaras. Kompensationsåtgärder kan krävas när en åtgärd eller verksamhet kan påverka bevarandestatusen hos en hotad art, när en åtgärd eller verksamhet kan

innebära en betydande försvagning av den gröna infrastrukturen i ett område eller när är en verksamhet kan innebära negativ påverkan på ett områdes förmåga att tillhandahålla viktiga ekosystemtjänster. För att minska risken för negativa effekter på den akvatiska miljön behöver skyddsåtgärder att vidtas i muddringsområdena. Exempel på sådana kan vara användandet av grumlingskydd, t.ex. geotextilskärmar eller liknande vilka fungerar som flexibla barriärer mellan arbetsområdet och övrigt vattenområde för att hindra partikelspridning. Ett kontrollprogram behöver upprättas.

Kommentar:

Åtgärder som klassas som vattenverksamhet avses hanteras i tillståndsprocessen med hänvisning att det är frågor som bättre hanteras i den prövningen. Planbeskrivningen har till granskning dock kompletterats med resonemang kring möjligheterna till att åtgärderna är lämpliga med hänsyn till planerad markanvändning.

MKB:n har kompletterats i enlighet med synpunkter i yttrandet.

Lantmäteriet

Samråd 1

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot planförslaget.

Samråd 2

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Vilka av åtaganden ingår i villkor om markanvisningsavtal?

Av planhandlingarna framgår att avtal om markanvisning tecknats och det huvudsakliga innehållet redovisas under en egen rubrik i planbeskrivningen. I planbeskrivningen finns olika formuleringar om kostnader och åtaganden som exploatören ska ansvara för under plangenomförandet. Det skrivs dock inte i klartext vilka av dessa åtaganden som ska ingå i avtalet om markanvisning. Om alla åtaganden som ska ingå i avtalet redovisas, men under olika rubriker kan det i planbeskrivningen kompletteras genom: att alla åtaganden kortfattat redovisas under rubriken om avtal om markanvisning, eller att en hänvisning till att det aktuella åtagandet ingår i avtalet om markanvisning görs efter varje åtagande, eller hänvisning under rubriken markanvisning till de avsnitt där åtagandena finns redovisade. Glöm inte att även redovisa konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av markanvisningsavtal.

Påverkan på befintliga rättigheter

I planbeskrivningen finns redovisning av rättigheter, men för de flesta av dessa saknas en beskrivning av hur de påverkas vid genomförandet av detaljplanen. I planområdet finns en befintlig ledningsrätt med beteckningen 25-F1995-244.1. Ledningen ligger inom ett område som enligt planförslaget är möjligt att bebygga. Normalt sett innehåller ledningsrättsbeslutet ett förbud mot att uppföra bebyggelse inom ledningsområdet. Detta innebär i praktiken ett byggnadsförbud inom ledningsrättsområdet. Om ledningen ska tas bort eller flyttas behöver

kommunen redovisa detta i planbeskrivningens genomförandedel. I de fall där det inte finns någon överenskommelse med ledningshavaren kan det vara lämpligt att skapa en fastighetsindelningsbestämmelse om att ändra eller upphäva ledningsrätten. I så fall ska kommunen pröva 6 § ledningsrättslagen.

Kombinerad egenskapsgräns

I detaljplanen används avgränsning med beteckningen "kombinerad egenskapsgräns" bland planbestämmelserna. Gränsbeteckningen återfinns inte bland Boverkets föreskrifter eller rekommendationer men har getts samma manér som sammanfallande egenskapsgräns. Beroende på vad som avses regleras bör gränsbeteckningen ersättas med sammanfallande egenskapsgräns alternativt gränsen ersättas med egenskapsgräns eller, om det bedöms behövas, en sekundär egenskapsgräns. Om sekundär egenskapsgräns används är det viktigt att det tydligt framgår vilken bestämmelse den avgränsar. Delar av planen som skulle kunna förbättras (Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

Ändra rubriknivå på rubriken genomförandetid

Rubriken Genomförandetid bland planbestämmelserna bör ändras så att den ligger på samma rubriknivå, det vill säga har samma utseende som bland annat rubriken "Egenskapsbestämmelser för kvartersmark". På detta sätt framgår att genomförandetiden inte är en undergrupp till planens egenskapsbestämmelser utan en annan typ av information. Bakgrund – För utformningen av plankartan finns rekommendationer i Boverkets allmänna råd BFS 2020:6. Genomförandetid definieras numera inte som en planbestämmelse, men i de allmänna råden anges att genomförandetiden kan framgå i listan med planbestämmelser och i stycke "2.1 Redovisning av planbestämmelser m.m." anges rubriken "Genomförandetid" på samma rubriknivå som bland annat rubriken "Egenskapsbestämmelser för kvartersmark".

Kommentarer:

Planbeskrivningen har till granskning kompletterats med beskrivning av konsekvenser för befintliga rättigheter.

Den kombinerade egenskapsgränsen har ersatts med egenskapsgräns i enlighet med Boverkets föreskrifter.

Nivå på rubriken Genomförandetid har justerats i enlighet med synpunkt.

Luftfartsverket

Samråd 1

Luftfartsverkets yttrande är belagt med sekretess och redovisas inte i sin helhet. De har dock ingen erinran mot planförslaget.

Samråd 2

-

Kommentar: Kommunen noterar detta. Synpunkter medför inga ändringar i planförslaget. Vid samråd 2 inkom Luftfartsverket inte med något yttrande.

Sjöfartsverket

Samråd 1

Sjöfartsverket har synpunkter på att anläggandet av planerad industri och kaj är i fysisk anslutning till den förestående expansionen av hamnen och farleden inom ramen för projektet Malmporten och är beroende av att även de åtgärderna, innefattande bl.a. muddring av farled och byggnation av anslutande kaj genomförs. Därför är det av yttersta vikt att LKABs byggnationen och muddring samråds med Sjöfartsverket och projekt Malmporten både vad gäller utformning och genomförande så att detta kan samordnas. T.ex. får vattendjupet inte vara begränsande för angränsande farled och LKAB måste vid anläggandet förhålla sig till de villkor som ålagts Sjöfartsverket och Luleå Hamn AB i gällande miljödöm och inte orsaka t ex tillkommande grumling eller buller som påverkar genomförandet av redan tillståndsgiven verksamhet.

Det är viktigt att föreslagen detaljplan inte påtvingar för tidig avveckling av befintliga sjösäkerhetsanordningar eller hindrar etablering av nya sjösäkerhetsanordningar med anledning av projekt Malmporten. Det bör framgå i detaljplanen att planerad byggnation tillåter farleden och hamnen med planerade förändringar, inklusive dess sjösäkerhetsanordningar att fungera fullt ut. Se utmärkningsplan i sjökortsunderlag nedan med bl.a. den utökade enslinjen på Skvampen.

Planerade SSA projekt Malmporten

Vidare noterar vi att förestående byggnation gör så att hamnområdesgränsen troligtvis behöver justeras efter det att all byggnation har genomförts.

Sjöfartsverket har i nuläget inga övriga synpunkter på samrådsunderlaget.

Samråd 2

Sjöfartsverket noterar att det som framgår i planbeskrivning inte förefaller motsäga de synpunkter vi framförde i tidigare samråd om att detaljplanen inte får verka begränsande på det tillståndsgivna farledsprojektet Malmporten inkl. dess planerade sjösäkerhetsanordningar. Sjöfartsverket har därmed, i nuläget, inga synpunkter med anledning av samrådsunderlaget.

Kommentar: Kommunen noterar detta. Synpunkter medför inga ändringar i planförslaget.

Trafikverket

Samråd 1

Trafikverket lyfter frågor med koppling till riksintresse kommunikation (flyg, hamn, järnväg, väg) och anser att konsekvenserna för riksintresset inte går att bedöma i nuläget.

Samråd 2

Trafikverket är idag infrastrukturägare för delar av järnvägen inom planområdet. Dialog pågår mellan Trafikverket och LKAB avseende förändringar i järnvägsanslutning till området och flyttad infrastrukturgräns. Så länge Trafikverket är infrastrukturägare för järnväg inom planområdet behöver säkerhetsavstånd för järnvägens funktion säkras i plankartan. Alternativt behöver det säkras att infrastrukturgränsen är flyttad innan lov kan beviljas.

Trafikverket har teleanläggningar i form av kablar inom planområdet i anslutning till järnvägsanläggningen och fram till hamnkontoret. Funktionen och nyttjandet av dessa ledningar behöver säkras.

Utöver riksintresse för kommunikationer avseende hamn, väg och järnväg berör planområdet även av riksintresse kommunikationer avseende flyg då planområdet ligger inom MSA-ytan för Luleå flygplats. Samråd bör ske med flygplatsen för att säkerställa att inte flyghinder uppstår.

Trafikverket ställer sig positiva till att delta i fortsatta dialoger vid behov.

Kommentarer:

Trafikverket har meddelat att yttrande i samråd 2 ersätter deras tidigare yttrande vid samråd 1.

Plankartan har justerats så att den del av järnvägsspår som Trafikverket är infrastrukturägare av regleras med användningen järnväg [T1]. Området omfattar järnvägsspår samt ett 15 meter brett skyddsområde på vardera sida av spårmit, totalt 30 meter brett.

Kontakt har skett med Trafikverket avseende de teleanläggningar som nämns i yttrandet. Trafikverket har förtydligat att dessa ligger i anslutning till järnvägen och inte behöver säkras på annat sätt än genom markanvändningen järnväg [T1].

Samråd har skett med Swedavia Airports samt Försvarsmakten som har drifttillstånd för Luleå Airport och de har fått möjlighet att lämna synpunkter på samrådshandlingarna.

Försvarsmakten

Samråd 2

-

Samråd 2

Försvarsmakten har inte synpunkter på planförslaget.

Kommentarer: Kommunen noterar yttrandet.

Kommunala förvaltningar och bolag

Miljö- och byggnadsnämnden

Samråd 1

Avdelning miljö och bygg informera om att de inte genom bygglov kan kontrollera utförandebestämmelsen, bl, "Minst 25 % av fastighetsarean ska vara genomsläpplig". Detta eftersom det inte krävs lov för att ändra markbeläggning. För att de ska kunna kontrollera detta behövs i så fall en utökad lovplikt för att ändra markbeläggningen. Om det ska bli en utökad lovplikt måste det också specificera vad som menas med genomsläpplig.

Samråd 2

Plankartan

Avdelning miljö och bygg undrar varför området med prickmark är reglerat som det och inte fått användningen Natur om man vill bevara naturmarken. Som det står nu i n1 (Naturmarken och död ved ska bevaras), då kan vi inte ge marklov för trädfällning enligt bestämmelse a3. Det behövs i så fall ett tillägg med förslagsvis texten "Träd får endast fällas om de är sjuka eller utgör en säkerhetsrisk".

Transport av farligt gods

MBN anser att transporter av farligt gods och tung trafik längs Hertsövägen/ Gräsörvägen bör minimeras i de det är möjligt. Framtida nya trafikleder, huvudsakligen via Norrleden, kan bli en viktig lösning för att förbättra trafiksituationen till Hertsöfältet/Svartön.

Förorenad mark

Avdelning miljö och bygg vill förtydliga att i länsstyrelsens databas är potentiella föroreningar definierade som en punkt, men utbredningen på föroreningen kan vara mycket större eller att man avser ett helt område och kan därmed även innefatta planområdet.

Avdelning miljö och bygg anser att delproverna i "Analyssammanställning jord" är otillräckligt redovisade. Resultatet som presenteras i "Analyssammanställning grundvatten" är svårblickbart då det inte är utmarkerat vart grundvattenprover har utförts. Det är därav svårt att bedöma om man har uppnått undersökningsplikten för en detaljplan gällande föroreningar i grundvatten. Det är vidare oklart om hur och varför man utfört samlingsprov på grundvatten. Vi anser också att grundvattenförhållanden är otillräckligt utredda, det finns t.ex. inga årstidsvariationer, inget resonemang kring transporter av föroreningar i grundvatten osv.

Avdelning miljö och bygg anser att man i Maragrundet bör utföra sedimentprovtagning i den del man planerar att fylla ut om det inte redan är gjort. Vidare saknas det resonemang om eventuell utfyllnad kan utgöra negativ påverkan på målet om god status i berörda recipienter, detta genom t.ex. bedömning av föroreningsinnehåll av utfyllnadsmassor.

Dagvattenutredning och bedömning av MKN

Då det i nuläget saknas underlag om påverkan på recipient och kumulativa effekter på recipienten kan inte Avdelning miljö och bygg ta ställning till om nuvarande slutsats och föreslagna åtgärder är tillräckliga på en generell nivå. Det går därför inte att yttra sig i nuläget huruvida utsläpp av dagvatten och andra föroreningar kommer innebära en otillåten påverkan eller äventyrande för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för berörda recipienter.

Kompensationsåtgärder

Enligt utredningar utförda av Talga i samband med tillståndsprövning av deras verksamhet på Hertsön 11:1, sker spridning av bl.a. zink till Sörbrändöfjärden från utsläpp i inre Hertsöfjärden. Utifrån nuvarande klassning i VISS av Sörbrändöfjärden framgår att recipienten uppnår ej god ekologisk status med avseende på bl.a. zink. Avdelning miljö och bygg ser därför att det finns möjlighet genom kompensationsåtgärder i inre Hertsöfjärden att tillskapa utsläppsutrymme för utsläpp som generas av planområdet till Sörbrändöfjärden. Kompensationsåtgärder kan t.ex. vara att vidta reningsåtgärder för dag- och väg-vatten från kommunala ledningsnät och vägar, sanering av förorenade områden med mera. Vilket skulle innebära en generell förbättring av vattenmiljön i både inre Hertsöfjärden och Sörbrändöfjärden samt minska risken för att framtida exploatering inom respektive avrinningsområde hindras genom otillåten påverkan på miljö kvalitetsnormerna.

Störningar under byggtiden

Avdelning miljö och bygg anser att det saknas beskrivning om byggbuller och andra störningar i samband med exploatering av området t.ex. grävning, schaktning, pålning med mera, med undantag från buller som genereras från transporter i området.

Kommentar:

Till samråd 2 har bestämmelse som nämns i yttrande från samråd 1 ersatts med andra regleringar avseende dagvattenhantering och genomsläpplighet.

Strandskogen regleras som kvartersmark för att möjliggöra en fastighetsförrättning i samband med försäljning av marken inom planområdet. Strandskogen är en förutsättning för att möjliggöra de skyddsåtgärder som LKAB:s avser att utföra enligt kommande tillståndsansökan, vilket innebär att LKAB behöver rådighet över markområdet.

Dialog kring reglering av strandskogen har skett med bygglovsavdelningen inför granskning. Plankartans bestämmelse [n₁] har justerats till granskning med formuleringen "Naturmarken och död ved ska bevaras. Träd får endast fällas för att gynna biologisk mångfald och ekologiska processer eller om det utgör en säkerhetsrisk".

Kommunstyrelseförvaltningen (tidigare stadsbyggnadsförvaltningen) är enig med MBN avseende transport av farligt gods. Synpunkten medför ingen ändring i planhandlingarna.

Till granskning bifogas kompletterande rapporter avseende markmiljö. Dessa har även

inarbetats i planhandlingarna. Dialog har skett med tillsynsavdelningen vid framtagande av granskningshandlingarna.

Till granskning har en övergripande dagvattenutredning för Luleå Industripark med recipientbedömningar bifogats till detaljplanen och arbetats in i planhandlingarna och MKB:n. Det är inte aktuellt med några kompensationsåtgärder då MKN vatten inte bedöms överskridas vid ett genomförande av planen.

Planbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning avseende störningar under byggtiden.

Räddningstjänsten

Samråd 1

Räddningstjänsten har inga synpunkter på planförslaget.

Samråd 2

Räddningstjänsten noterar att planbeskrivningen inte nämner något om vatten för brandsläckning (så kallat brandvatten). Detta behöver anordnas inom planområdet med uttagspunkter i form av exempelvis markbrandposter. Erforderligt flöde samt placering/avstånd av brandpostuttag ska planeras utgående ifrån utbyggnad av kvartersmarken och dimensionering av ledningsnätet kan göras utgåendes ifrån flöden som ges i Distribution av dricksvatten (Svenskt Vatten P114, 2020).

Räddningstjänsten önskar att man i kommande utbyggnader samt planering av närliggande planområden/detaljplaner tar hänsyn till "sekundär/alternativ tillfartsväg" för räddningstjänstens fordon till planområdet, detta förslagsvis via en "sydvästlig tillfartsväg" (Uddebovägens förlängning, vilket anges som befintlig väg i planbeskrivning sida 39).

Kommentarer: Planbeskrivningen har kompletterats med rubrik "Brandvatten" med beskrivning av brandsläckning.

I kommande tillståndsprövning för planerad verksamhet kommer frågan om alternativ tillfartsväg hanteras i detalj i dialog med räddningstjänsten. I arbete med närliggande detaljplaner kommer dialog att ske med räddningstjänsten för att möjliggöra för sekundära tillfartsvägar.

Luleå Energi Elnät AB

Samråd 1

-

Samråd 2

Från elnäts sida så anser vi att passagen "bakom" vår befintliga fördelningsstation är för trång. Luleå Enerbi Elnät vill ha ett utrymme för att kunna expandera stationen åt det hållet och samtidigt så ska vi passera med ett stort antal ledningar där bakom. Stationen kan inte ligga på ledningarna. Dessutom finns andra ledningsägare som också vill passera området. Utöka korridoren med 10 meter

för att göra plats för framtida investeringar.

Kommentar:

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturområdet längs Gräsörvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. Till granskning har plankarta kompletterats med prickmark vid plangränsen mot väst (Gräsörvägen) som bland annat omfattar befintligt ställverk enligt kartbild i yttrandet. Prickmarken säkerställer yta för skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Avgränsningen av prickmark har gjorts med stöd av framtagna förprojektering för infrastrukturen i dialog med Luleå Energi Elnät.

Luleå Lokaltrafik

Samråd 1

Luleå kollektivtrafik har tryckt på betydelsen av kollektivtrafiken i den gröna omställningen där möjligheten till miljövänliga, hållbara, transporter bör säkerställas i och utanför detaljplaneområdet. Sett till miljö, rättvisa och yteffektivitet är med möjlighet till genomgående kollektivtrafik mellan Svartön och Hertsöfältet, för att på ett effektivt sätt trafiksätta området med reguljär kollektivtrafik. LLT trycker även på betydelsen av hållplatser placering i förhållande till personalentréer för att vara ett reellt alternativ till privat bilåkande.

Inom detaljplaneområdet är det enligt LLT viktigt att ta hänsyn till persontransporter likväl som materialtransporter. En blandning av industri- och trafikflöden kan leda till olyckor, eller begränsningar i mobilitet, vilket historiskt drabbat kollektivtrafiken hårdast. Bristande kommunikationsmöjligheter kan även leda till rekryteringssvårigheter till arbetsplatserna på Svartön. Alla människor som antingen redan bor i, eller kan tänka sig flytta till, Luleå har inte körkort.

Samråd 2

-

Kommentar: Planförslaget möjliggör inga allmänna vägar vilket gör att allmän kollektivtrafik inte är aktuell inom planområdet. Framtida möjligheter till utökad kollektivtrafik till och från Luleå Industripark är under utredning.

Luleå Hamn AB

Samråd 1

Luleå hamn AB har lämnat ett omfattande samrådsyttrande med både synpunkter och frågor. Dessa berör bland annat riksintresse kommunikationer, beskrivning och hänsyn till projekt Malmporten, gränsdragningar mellan projekt m. m. Luleå Hamn har även ett flertal frågor rörande detaljplanen, planprocessen och dess förhållande till avtal och gällande tillstånd.

Luleå Hamn AB har uppmärksammat ett antal korrigeringar eller kompletteringar som behövs rörande hamn, hamnverksamhet och projekt Malmporten i planhandlingarna.

Samråd 2

LHAB förutsätter att framtaget förslag är förenligt med erhållna tillstånd inom ramen för projekt Malmporten, Mark- och miljödomstolen i Umeås domar M2414-15 och M2415-15 samt Mark- och miljööverdomstolens domar M 4685-17 och M4684-17.

Planområdets gräns i väst är mot en planerad infrastrukturkorridor, Gräsörvägen, som ska länka hamnområdet till industriområdet på Hertsön och till E4an om Norrleden realiserar.

Det nämns i planbeskrivningen att infrastrukturkorridor ska planläggas och projektering pågår. Avstånd till Gräsörvägen och föreslagen plangräns är ca 45 meter, men avståndet är utifrån befintliga vägens läge och inte fastighetsgräns. Det behövs en plan med egenskapsbestämmelser eller motsvarande som säkerställer funktionen om projektering av infrastrukturkorridoren visar behov av mark utöver de ca 45 meterna. Detta är av största vikt för att bevara riksintresset för hamn och kommunikationer för allmän hamn.

För att inte riskera att begränsa förutsättningarna för ett effektivt godsflöde till/från hamnen och därmed begränsa tillgängligheten och nyttjande av riksintresset, är planbestämmelser som stödjer och skyddar infrastruktur (väg, järnväg, media, el, produktledningar) nödvändigt.

Kommentarer till skrivningar i planbeskrivningen

I yttrandet anges ett antal faktafel i planbeskrivningen avseende i huvudsak beskrivning av delar som rör hamnen och Projekt Malmporten som Luleå Hamn anser behöver justeras.

Kommentar:

Luleå Hamn AB har meddelat att yttrande i samråd 2 ersätter deras tidigare yttrande vid samråd 1.

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturuområdet längs Gräsörvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. I förprojekteringen säkerställs markytor för väg, planskildhet vid järnväg, ledningar samt eventuella skyddsavstånd. Avgränsningen har gjorts med stöd av framtagen förprojektering för infrastrukturen i dialog med Luleå Hamn. Förprojekteringen innebär att prickmark har lagts till vid plangränsen mot väst (Gräsörvägen) för att säkerställa skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Planområdet har minskat något i sydväst för att säkerställa de markbehov för infrastrukturen som framkom i förprojekteringen. I förprojekteringen har det kapacitetsbehov som bedöms komma att krävas vid ett fullt genomförande av Luleå Industripark legat som grund.

Förprojekteringen är ett underlag i det pågående planarbetet för angränsande detaljplan för infrastruktur. Avgränsning och omfattning av detaljplan för infrastruktur är under utredningen.

De faktafel som beskrivs i yttrandet har beaktats och ändrats i planbeskrivningen.

Övriga

Postnord

Samråd 1 och samråd 2

Postnord har lämnat upplysningar om sitt uppdrag som samordnare för utdelning av post generellt och för bostadsbebyggelse specifikt.

Kommentarer: Synpunkterna bedöms inte vara relevanta för detaljplanen och innebär inga förändringar av planförslaget.

Vattenfall Eldistribution AB

Samråd 1

Vattenfall Eldistribution AB har inga elnätanläggningar inom området för aktuell detaljplan och har därför inget att erinra.

Samråd 2

Vattenfall Eldistribution AB har idag inga elnätanläggningar i området för rubricerat ärende, men planerade anläggningar till området Svartön i form av ledning och ny station finns i enlighet med bifogad karta som berör denna detaljplan. Utöver dessa planeras även två 150 kV luftledningar att anläggas invid detaljplans nordvästra gräns, kontakta VF för detaljer. Dessa anläggningar som byggs för LKAB:s räkning, inom industriparken ReeMAP, sker i tät dialog med verksamhetsutövaren, och Vattenfall Eldistribution AB har därför inget att erinra mot rubricerat detaljplan.

Kommentar: Kommunen noterar yttrandet. Enligt det underlag som kommunen tagit del av finns inga konflikter mellan Vattenfalls planerade åtgärder inom aktuellt planområde.

Skanova

Samråd 1 och samråd 2

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen. Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Kommentar: Kommunen noterar yttrandet.

SSAB

Samråd 1

Luleå kommun jobbar för närvarande med flera detaljplaner på Svartön. Bland annat har Luleå kommun inlett ett detaljplanearbete för delar av SSABs fastighet, som ligger i direkt anslutning till den detaljplan som kommunen nu samråder om. De verksamheter som ska etableras ute på Svartön är i olika planeringsstadium. Av den anledningen vill SSAB betona vikten av fortsatt dialog och informationsutbyte med Luleå kommun och att dialogen som redan är etablerad fortsätter under hela planprocessen.

I framtagande av detaljplanen är det mycket viktigt att beakta de kumulativa effekterna på luft och vatten från aktuella verksamheter. SSAB vill särskilt betona att de kumulativa miljöeffekterna behöver beaktas utifrån både SSAB:s nuvarande och planerade verksamhet.

Planområdets avgränsning, i väster och söder om Skvampen, är inte fastställt i samrådsunderlaget. Avgränsningen berörs av utredningen om gemensam infrastruktur. SSAB önskar att få vara delaktig i fastställande av planområdets gränser så att infrastrukturen går att lösa på, ett för alla inblandade, fungerande sätt.

SSAB:s verksamhet är klassad som en Seveso anläggning. LKAB:s verksamhet inom aktuellt planområde kommer beröras av den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen. SSAB har i yttrandet till LKAB:s samrådshandling önskat ett separat möte med LKAB med fokus på de riskscenarier som kan ge dominoeffekter på SSAB:s verksamhet.

I planbeskrivningen hänvisas till utredningar om miljöpåverkan som pågår i LKAB:s tillståndsprocess. Bedömningen av detaljplanens miljöeffekter kommer utgå från dessa utredningar och presenteras vid granskning av planförslaget i miljökonsekvensbeskrivningen. Synpunkter på detaljplanens miljöeffekter går därmed inte att lämna till samrådshandlingen.

SSAB vill lyfta specifikt att följande miljöpåverkan tydligt beskrivs i detaljplanens granskningshandling med tillhörande miljökonsekvensbeskrivningen såsom buller, transporter, damning, vibrationer, vattenintag och utsläpp av vatten, utsläpp av föroreningar till luft och vatten, effekter av utfyllnad av vattenområden samt effekter av åtgärder kopplade till vattenområden enligt tillståndsansökan enligt 11 kap. miljöbalken.

Utifrån planerad utveckling inom planområdet kommer antal transporter att öka. Tillträde till området kommer enligt planbeskrivningen i första hand ske via Uddebovägen med passagekontroll och i framtiden via Gräsörenbron för vidare anslutning till framtida Norrled.

Uddebovägen är idag hårt belastad av både tung trafik, transport av farligt gods och persontrafik. En ökad trafikvolym är en risk både med avseende på säkerhet samt framkomlighet. Gräsörenbron är idag inte öppen för trafik.

Enligt planbeskrivningen pågår en utredning kring behovet av förändring av infrastrukturen. SSAB betonar vikten av att en transportutredning genomförs med avseende på väg, järnväg, kollektivtrafik, cyklister och gående inom Svartön och därmed aktuellt planområde.

Detta för att säkra logistiken inom Svartön för samtliga verksamhetsutövare och möjliggöra säkra transporter.

Samråd 2

Allmänt

Luleå kommun arbetar för närvarande med flera detaljplaner på Svartön. De verksamheter som ska etableras ute på Svartön är i olika planeringsstadiet. Av

den anledningen vill SSAB även i detta samråd betona vikten av fortsatt dialog och informationsutbyte med Luleå kommun och att dialogen som redan är etablerad fortsätter under hela planprocessen.

SSAB vidhåller tidigare synpunkt från samråd 1 om att det är mycket viktigt att beakta de kumulativa effekterna från aktuella verksamheter vid framtagande av detaljplaner inom Svartön. SSAB vill särskilt betona att de kumulativa miljöeffekterna behöver beaktas utifrån både SSAB:s nuvarande och planerade verksamhet.

Planområde

Plangränsen mot väster i samrådsunderlaget kan komma att justeras till granskningen. Detta berörs av utredningen om utformning av korsningen mellan väg och järnväg direkt väster om planområdet. Det är viktigt att SSAB tar vara med i dialog kring fastställande av planområdets gränser innan beslut om det tas fram i detaljplanen.

Seveso

SSAB:s säkerhetsrapport från 2016, som kommunen har utgått från, är inaktuell och har ersatts av en uppdaterad version från 2021. I den uppdaterade versionen har bland annat gränsvärdena ändrats till ett system med hälsobaserade riktvärden för akut exponering av kemiska ämnen, AEGL, vilket påverkar angivna avstånd i verksamhetens spridningsberäkningar.

LKAB har tidigare meddelat att de inte identifierat några risker i sin planerade verksamhet som skulle kunna utlösa dominoeffekter hos SSAB. SSAB ser fram emot en fortsatt god dialog med LKAB i syfte att tidigt identifiera och motverka eventuella risker som kan uppstå för dominoeffekter.

Trafik och transporter

Planerad utveckling inom området medför en ökning av antal transporter. Transporter till och från området planeras enligt planbeskrivningen i huvudsak att ske via Gräsörvägen i anslutning till Gräsörenbron. Persontrafik planeras även fortsättningsvis att kunna gå via Uddebovägen med passagekontroll.

Planförslaget beskrivning av trafik och transporter är mycket allmänt hållet och det går inte att bilda sig en uppfattning om vilken påverkan som planen kommer att innebära för SSAB.

Vid planeringen är det viktigt att ta hänsyn till att Gräsörenbron varit stängd för persontrafik och transporter under många år. Endast ett fåtal transporter per år har passerat denna med tillstånd av SSAB. Ska bron öppnas för större trafikflöden behöver åtgärder vidtas för att inte obehörig trafik ska få tillträde till flera Sevesoanläggningar på området.

SSAB betonar fortfarande vikten av att en transportutredning genomförs inom Svartön och därmed aktuellt planområde. Det är viktigt att säkra logistiken inom Svartön på ett fungerande sätt för samtliga verksamhetsutövare och möjliggöra säkra transporter.

Planbeskrivning

Texten i planbeskrivningen där det står att SSAB planerar att ställa om sin nuvarande stålproduktion genom att uppföra ett nytt integrerat elektrostålverk med ny teknik som innebär att kol och koks ersätts med vätgas bör ses över och rättas till. SSABs nuvarande stålproduktion planeras att helt ställas om, från koksverk, masugn och stålverk, till ett nytt integrerat elektrostålverk med ljusbågsugn, valsverk och vidareförädling. Teknikomställningen är ett avgörande steg mot fossilfri produktion av höghållfast stål. Avsikten är att verksamheten ska vara omställd omkring 2030. Ansökan lämnades in till mark- och miljödomstolen 24 november 2023.

I planbeskrivningen anges att en övergripande riskutredning för Luleå Industripark är under framtagande och avser belysa riskaspekten ur ett helhetsperspektiv. För att kunna avgöra hur den planerade verksamheten kan påverka SSAB behöver planförslaget kompletteras med denna riskutredning och utredningens slutsatser.

Kommentar:

Det pågår en kontinuerlig dialog i olika forum med SSAB och övriga verksamhetsutövare inom Luleå Industripark. Dessa dialoger avses att fortgå.

Till granskning har planbeskrivningen och MKB:n kompletterats med bedömning av kumulativa effekter avseende ett antal miljöaspekter; arter, naturmiljö, MKN vatten.

Verksamhetsutövaren LKAB har uppmärksamrats om att en inaktuell säkerhetsrapport har använts vid de tidiga riskbedömningarna. Nya analyser av risk för dominoeffekter utifrån säkerhetsrapport från 2021 har därefter tagits fram och bedömning avseende detta har inarbetats i planbeskrivningen.

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturområdet längs Gräsörvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. I förprojekteringen säkerställs markytor för väg, planskildhet vid järnväg, ledningar samt eventuella skyddsavstånd. Förprojekteringen innebär att prickmark har lagts till vid plangränsen mot väst (Gräsörvägen) för att säkerställa skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Planområdet har minskats något i sydväst för att säkerställa markbehov för infrastrukturen. Avgränsningen har gjorts med stöd av framtagen förprojektering av Gräsörvägen inklusive ett framtida nyttjande av Gräsörenbron.

I förprojekteringen har det kapacitetsbehov som bedöms komma att krävas vid ett fullt genomförande av Luleå Industripark legat som grund. I den övergripande planeringen av Luleå Industripark ingår placering av skalskydd och passagekontroller med hänsyn till säkerhet och tillgänglighet till området. Respektive verksamhetsutövare ansvarar för utformning och placering av skalskydd för den egna verksamheten.

Förprojekteringen är ett underlag i det pågående planarbetet för angränsande detaljplan för infrastruktur. Avgränsning och omfattning av detaljplan för infrastruktur är under utredningen.

Beskrivning av SSAB:s planerade omställning har justerats i planbeskrivningens i enlighet med inkommit yttrande.

H2 Green Steel

Samråd 1

H2 Green Steel (H2GS) väljer att yttra sig om detaljplanen av två huvudsakliga skäl:

- H2GS har tecknat en avsiktsförklaring med Luleå kommun om hantering av framtida godsvolymer i Luleå hamn och kommande Malmporten. Vår produktion kan därför komma att påverkas av detaljplanen.
- Luleå hamn är en samhällsviktig funktion som är kritisk för att den gröna omställningen i Sverige ska lyckas och en av EU utpekad så kallad CORE-hamn i det europeiska transportnätverket TEN-T (Transeuropeiska transportnät).

I den förevarande detaljplanen måste därför kommunen säkerställa ett antal viktiga saker för att avsiktsförklaringen med H2GS ska uppfyllas och att Luleå hamn ska fortsätta uppfylla kriterierna för en allmän och öppen CORE-hamn i EU:

- att beslut om detaljplanen inte förhindrar kommundirektören att fullt följa sina uppdrag från kommunstyrelsen den 14 mars 2022,
- att detaljplanens gränsdragning i väster inte hindrar en framtida järnvägslösning (sannolikt med någon form av rundslinga) som kan krävas för att klara hamnens kommande transportbehov på ett effektivt sätt,
- att detaljplanen och markanvisningen inte hindrar Luleå hamn, efter expansionen med Malmporten, från att vara en öppen och tillgänglig hamn för alla berörda aktörer på marknaden,
- att detaljplanen och markanvisningen inte leder till eventuella processer som försenar projekt Malmporten.

H2GS har i övrigt inget att erinra mot detaljplanen.

Samråd 2

-

Kommentar:

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturområdet längs Gräsörvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. I förprojekteringen säkerställs en korridor för de funktioner som planeras ska inrymmas, framför allt väg och ledningsstråk till hamnområde, men även planskildhet vid järnväg, ledningar samt eventuella skyddsavstånd. Förprojekteringen innebär att prickmark har lagts till vid plangränsen mot väst (Gräsörvägen) för att säkerställa skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Planområdet har minskat något i sydväst för att säkerställa markbe-

hov för infrastrukturen. Avgränsningen har gjorts med stöd av framtagen förprojektering för infrastrukturen i dialog med Luleå Hamn. I förprojekteringen har det kapacitetsbehov som bedöms komma att krävas vid ett fullt genomförande av Luleå Industripark legat som grund.

Förprojekteringen är ett underlag i det pågående planarbetet för angränsande detaljplan för infrastruktur. Avgränsning och omfattning av detaljplan för infrastrukturen är under utredningen.

Detaljplanen utformas med intentionen att möjliggöra för den gröna industriella omställningen och planerad utveckling av Luleå Hamn/Projekt Malmporten. Detaljplanen reglerar inte frågor som hanteras i andra avtal och tillstånd. Aktuell detaljplan bedöms inte strida mot framtagen avsiktsförklaring eller Luleå Hamn/Projekt Malmportens utveckling.

LKAB

Samråd 1

En generell kommentar är att LKAB anser att underlaget är alltför detaljrikt, exempelvis att LKAB:s planerade kommande utsläpp av kyl- och processvatten anges i volymer trots att detta kommer att tillståndsprövas i en egen tillståndsprocess.

Detaljplanen för området får inte innebära förändringar som begränsar nuvarande verksamhet i malmhamnen inom det inringade området i figuren nedan. Ett exempel är malmhamnens tidvisa intag av vatten. Verksamheten använder så kallat industrivatten som används till bland annat rengöring, damningsbekämpning och avisning. Industrivattensystemet är slutet men under vissa förhållanden råder underskott av industrivatten och då tas sjövattnet som pumpas in från en pumpstation vid kajen till en renvattenbassäng. Denna vattenhantering kommer att fortgå.

I enlighet med kommunstyrelsens beslutade riktlinjer för klimatanpassning innebär att markanläggningar, byggnader och övrig infrastruktur nära havet ska utformas översvämningssäkra upp till +2,5 m i RH 2000. Samhällsviktiga funktioner och strukturer ska utformas upp till +3,0 (nära havet) m i RH 2000. LKAB gör bedömningen att varken verksamheten i malmhamnen eller framtida industriverksamhet är samhällsviktiga funktioner.

Trafik och transporter

I planbeskrivningen anges att utredning pågår om förändring av infrastruktur som behövs både inom och utanför planområdet. LKAB vill poängtera vikten av planskild korsning för järnvägsövergången vid Gräsörvägen. Det bedöms vara en förutsättning för att transporter till och från området ska fungera tillfredsställande.

LKAB är positiva till avsikten att Svartön även i fortsättningen kommer vara helt eller delvis inhägnat.

Samråd 2

-

Kommentar:

Planbeskrivningen har sedan samråd 1 omarbetats till samråd 2. LKAB inkom inte med något yttrande under samråd 2.

En förprojektering av planerade åtgärder inom infrastrukturområdet längs Gräsörvägen har tagits fram till granskning av aktuell detaljplanen. I förprojekteringen säkerställs en korridor för de funktioner som planeras ska inrymmas, framför allt väg och ledningsstråk till hamnområde, men även planskildhet vid järnväg, ledningar samt eventuella skyddsavstånd. Förprojekteringen innebär att prickmark har lagts till vid plangränsen mot väst (Gräsörvägen) för att säkerställa skyddsavstånd mot angränsande infrastruktur samt utrymme för ledningar. Planområdet har minskat något i sydväst för att säkerställa de markbehov för infrastrukturen som framkom i förprojekteringen. I förprojekteringen har det kapacitetsbehov som bedöms komma att krävas vid ett fullt genomförande av Luleå Industripark legat som grund.

Förprojekteringen är ett underlag i det pågående planarbetet för angränsande detaljplan för infrastruktur. Avgränsning och omfattning av detaljplan för infrastrukturen är under utredningen.

Swedavia Airports

Samråd 1

Då Försvarsmakten innehar drifttillståndet för Luleå Airport så svarar de för flygplatsen.

Samråd 2

-

Kommentar: Kommunen noterar yttrandet. Samråd har skett med Försvarsmakten och de har fått möjlighet att lämna synpunkter på samrådshandlingarna. Försvarsmakten hade inga synpunkter på planförslaget vid samråd 2.

Sveriges Åkeriföretag

Samråd 1

-

Samråd 2

Sveriges Åkeriföretag är svenska åkerinäringens branschorganisation. Sveriges Åkeriföretag Norr utgör de 4 nordligaste länen i Sverige och har totalt ca 850 medlemsföretag som disponerar ca 4 000 tunga lastbilar. Detta motsvarar ca 80 % av åkerierna i regionen. Sveriges Åkeriföretag ser positivt på den gröna industriomställningen som sker och dom många industrietableringar som följer med detta.

Vi ser väldigt positivt på Norrleden som det pågår en förstudie om. Med den planerade expansion som sker på Svartön samt Hertsöfältet är det en viktig del för att möjliggöra en bättre framkomlighet för tung trafik samt ökad trafiksäkerhet för samtliga transporter men kanske framför allt för specialtransporter där dom tillgängliga vägarna idag är utmanande att utföra större specialtransporter på.

Vi vill även att man i den största möjliga mån planerar för den utveckling som sker på den tunga lastbilstrafiken med tyngre och längre fordon. Genom att möjliggöra att transportera gods med tyngre och längre fordon finns det goda förutsättningar att effektivisera transporterna på ett bra sätt. Vi uppskattar och ser gärna en fortsatt dialog!

Kommentar: Kommunen noterar yttrandet. Kommunen arbetar för ett genomförande av Norrleden som är en viktig del för att på sikt säkerställa en god framkomlighet och ökad trafiksäkerhet vid en utbyggnad av Luleå Industripark. I planeringen av Norrleden och annan infrastruktur beaktas nya, längre, typfordon. Yttrandet medför inga ändringar i planförslaget.

Privatperson 1

Samråd 1

Jättebra att hänsyn ska tas till landskapsbilden. Jag hoppas att, förutom höjd, även gestaltning, som utformning/arkitektur, material och färg innefattas i detta. Tusentals luleåbor ska arbeta på Svartön, men tusentals luleåbor ska också titta tillbaka från t.ex. Klubbviken, Sandön eller sjöleden mot Luleå.

Ljud färdas mycket långt över öppet vatten. Allt för ökad bullernivå kommer nå många öar i närheten vilket riskerar leda till minskat friluftsliv och en mindre levande skärgård.

Att pumpa in kylvatten från Sandöfjärden och släppa ut det varma vattnet i Sörbrändöfjärden riskerar att minska friluftsmöjligheterna vintertid på Lövskär, Altappen, Finnklipporna, Lövgundet och Likskär. Isen på Sörbrändöfjärden är normalt ganska tunn och lägger sig sent på grund av det strömmande vattnet. I det på kartan blåa område utanför Lövskär brukar det vara säkra isar vintertid. Säkra isar är en förutsättning för det 40-tal stugägare och bofasta som nyttjar de utstakade leder eller skoterspår (mörkblått på bild) som finns. Lägg därtill alla friluftssintresserade som nyttjar utstakningarna för gång, skridskor, längdskidor, fiske och skoteråkning. Eftersom farleden på Sandöfjärden bryts på vintern är detta den enda förbindelsen med fastlandet som finns. Om varmvattnet från industrin påverkar isarna på Sörbrändöfjärden negativt kan det innebära att stora värden för bofasta, stugägare och friluftsmänniskor försvinner vintertid. Öarna Altappen, Finnklipporna, Lövgundet och Likskär skulle omgärdas av öppet vatten eller ofarbara isar. Det finns även näringsverksamhet att ta hänsyn till. Två (så vitt jag vet bofasta) fiskare (röd markering) kan bli hindrade i sitt yrkesutövande.

Samråd 2

-

Kommentar: Till samråd 2 har planhandlingarna kompletterats med en landskapsbildsanalys samt PM Gestaltning Svartön. Beskrivning och bedömning avseende påverkan på landskapsbild har inarbetats i planbeskrivningen. Vid handläggning av bygglovsärenden ska principerna som redovisas i Gestaltningens PM användas som beslutsunderlag och stöd vid bedömning av utformning av byggnader.

Till samråd 2 har planbeskrivning kompletterats med beskrivning och bedömning av påverkan på friluftsliv, farleder och isförhållanden. Dessa frågor hanteras vidare i planerad verksamhets tillståndsprövning där tekniska lösningar, placering och eventuella skyddsåtgärder kan villkoras.

Ställningstagande och förändringar

Med anledning av inkomna synpunkter görs nedanstående förändringar i planhandlingarna. Utöver detta har redaktionella ändringar gjorts.

Plankarta:

- Plangränsen i sydväst har justerats för att säkerställa yta i angränsande infrastrukturområde längs Gräsörvägen. Planområdet har därmed minskats något.
- Prickmark har lagts till i angränsning till befintligt ställverk.
- Plankartans bestämmelse [n₁] har justerats till granskning med formuleringen "Naturmarken och död ved ska bevaras. Träd får endast fällas för att gynna biologisk mångfald och ekologiska processer eller om det utgör en säkerhetsrisk".
- Ett 40 meter brett användningsområde för järnväg [T₁], har lagts till
- Utökad lovplikt för marklov har tagits bort
- Bygglovsbefriade åtgärder har lagts till

Ändringar planbeskrivning:

- Kompletterats med en vägledning kring vilka åtgärder som innebär att träd-fällning är tillåtet.
- Beskrivning av lokaliseringalternativ har kompletterats
- Motiv för särskilda skäl för upphävande av strandskydd har lagts till
- Beskrivning av konsekvenser för befintliga rättigheter har lagts till
- Komplettering av beskrivning och konsekvenser avseende naturmiljö och arter
- Komplettering med beskrivning och motivering kring klimatanpassning

- Bedömningen av påverkan på recipienter har lagts till
- Omarbetning av bedömning av risker avseende transporter av farligt gods
- Planbeskrivningen har kompletterats med bedömning av möjlighet för tillstånd om vattenverksamhet

Kommunstyrelseförvaltningen

Sektor Samhällsbyggnad & demokrati, 2024-03-20

Frida Lindberg

Planchef

Malin Eriksson

Planarkitekt; Norconsult

Madelene Rova

Planarkitekt; Norconsult